

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Αριστοτέλους 22, 54623
τηλ.221-127, 270-968

Θεσσαλονίκη 20.1.98
Αριθμ.πρωτ.808

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΠΡΟΣ
ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Σας κοινοποιούμε τη με αριθμ.16/97 γνωμοδότηση του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης κ. Δανιήλ Δανηλίδη, επί ερωτήματος εάν δημόσια διαθήκη που καταρτίστηκε με καταχώρηση των δηλώσεων του διαθέτη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή είναι έγκυρη.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος
Ι. Κωτρύλας

Ο Γεν. Γραμματέας
Ε. Σαρρής

Στη Θεσσαλονίκη την

9. 12.

1997

Αριθ. Πρωτ. 4154

Βαθμός Προτεραιότητας

Αριθ. Γνωμ. 16/97

Ταχ. Δ/ση : Δικαστικό Μέγαρο

Ταχ. Κωδ. : 54122

Πληροφορίες : Α. Δανηλιδης

Τηλέφωνο : 521.563

FAX : (031) 530.183

ΠΡΟΣ τον Συμβολαιογραφικό Σύλλογο Εσπετίου
Θεσσαλονίκης

Αριθ. Πρωτ.	808
22 / 12 / 97	

ΚΟΙΝ: κ. Διευθύνοντα την Εισαγγελία Εσπετών
Θεσσαλονίκης (σχετ. 867/εγμ5/22.3.96
παραγγελία κ. Εισαγγελέα Αρείου Πάγου)

ΘΕΜΑ:

ΣΧΕΤ.: αρ. πρωτ. 557/25.8.97 έγγραφό σας

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

Με το ανωτέρω σχετικό έγγραφό σας, μας διαβιβάσθηκε εισήγηση του μέλους του Δ.Σ. κ. Γιάννης Μιλιόη-Χρυσιά, επί ερωτήματος, εάν διαθήκη που καταρτίσθηκε με καταχώρηση των δηλώσεων του διαθέτη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή (COMPUTER) είναι έγκυρη, της οποίας την εισήγηση το Δ.Σ. αποδέχθηκε και παρακαλούμεθα όπως γνωμοδοτήσουμε σχετικά.

Επί του άνω ερωτήματος η άποψή μας είναι η ακόλουθη:

Κατά το άρθρο 1732 Α.Κ.

Για τη διαθήκη συντάσσεται πράξη που πρέπει να περιέχει την ημερα, το μήνα, το έτος και τον τόπο της σύνταξης και 2. τον προσδιορισμό του διαθέτη, ώστε να μη γεννιέται αμφιβολία για την ταυτότητά του, 3. το όνομα και το επώνυμο του συμβολαιογράφου και των λοιπών προσώπων που συμπρόστυον καθώς επίσης, χωρίς όμως ποινή ανυπακοής, την έδρα του συμβολαιογράφου και το επάγγελμα και την κατοικία των λοιπών προσώπων που συμπρόστυον, 4. τη δήλωση της τελευταίας βούλησης του διαθέτη και ληεία ότι τηρήθηκαν όσα προβλέπονται στο άρθρο 1730.

Η πράξη πρέπει να υπημονεύει ότι τηρήθηκαν όσα προβλέπονται στα άρθρα 1729 έως 1731, η παράλειψη όμως της διατύπωσης της παραγράφου αυτής δεν επιφέρει ανυρότητα της διαθήκης.

Κατά δε το άρθρο 1733 Α.Κ.

Η πράξη πρέπει να διαβαστεί στο διαθέτη ενώ ακούουν τα πρόσωπα που συμπρόστυον και να βεβαιωθεί σ'αυτήν ότι αυτό έγινε.

Η πράξη πρέπει να υπογραφεί από το διαθέτη και από τα πρόσωπα που συμπρόστυον. Πράξεις με περισσότερα φύλλα πρέπει να υπογράφονται και

στο τέλος κάθε φύλλου. Αν ο διαθέτης δηλώσει ότι δεν μπορεί να υπογράψει η υπογραφή του αναπληρώνεται από τη βεβαίωση της δηλώσεως αυτής στην πράξη.

Με τον χρησιμοποιούμενο στις διατάξεις αυτές (αρ.1732, 1733 Α.Κ.) όρο "πράξη" δηλώνεται το έγγραφο της διαθήκης, όπου περιέχονται οι δηλώσεις του διαθέτη και τα λοιπά κατά νόμο αναγκαία στοιχεία. Η πράξη αυτή που αποτελεί τον συστατικό τύπο της δημόσιας διαθήκης (αρθρ. 1718 Α.Κ.) συντάσσεται σπαραχίτητα στην Ελληνική Γλώσσα, (Παπαντωνίου Ερω.ΑΚ 1732 αριθ.2, Βουζίκας Κληρονομικό Δίκαιο, τομ. Β', 1976 παραγ. 61 σελ. 385). Η πράξη είναι δυνατόν να γραφεί από τον συντάσσοντα αυτήν συμβολαιογράφο, από τον συμπράττοντα δεύτερο συμβολαιογράφο ή και άλλο από τα συμπράττοντα στην κατάρτισή της πρόσωπα. Τούτο γιατί η διατύπωση του νόμου ότι η πράξη συντάσσεται από τον συμβολαιογράφο έχει την έννοια ότι συντάσσεται υπ'ευθύνη του και όχι ότι πρέπει να γραφεί από τον ίδιο (Βουζίκας Ευθ.Ανωτ.) Προδήλως όμως δεν μπορεί να γραφεί από υπάλληλος του συμβολαιογράφου, εκτός αν πρόκειται για πρόσωπο που συμπράττει στην κατάρτιση της διαθήκης.

Γενικά γενικώς θεμιτόν ότι η πράξη της διαθήκης, του νόμου μας διαικρίνοντος, δυνατόν να γραφεί με το χέρι ή με μηχανικό μέσο, π.χ. με γραφομηχάνη (Παπαντωνίου Ερω. ΑΚ 1732 αριθ.2, Βουζίκας Κληρ.Δικ. 1 παρ.61 σελ. 387, Τούσης Κληρονομικό Δίκαιο 1969 παρ. 23 σημ. 1 σελ.108) άποψη η οποία είναι σύμφωνος προς τη ρύθμιση του Κώδικος περί Συμβολαιογράφων Ν.670/1977), όπου στο άρθρο 11 παρ.1 ορίζεται ότι: "Το συμβολαιογραφικό έγγραφο γράφεται ευναγνώστως δι' οποιουδήποτε γραφικού μέσου και ανεξιτήλου γραφικής ύλης...".

Η εν λόγω προϋπόθεση και επιταγή του Νόμου καλύπτεται αναμφίβολα και από τη γραφή σε ηλεκτρονικό υπολογιστή. Η κατάρτιση της δημόσιας διαθήκης με καταχώρηση των σχετικών δηλώσεων σε ηλεκτρονικό υπολογιστή δυνατόν να δημιουργήσει πρόβλημα λόγω της δυνατότητας τούτων να εισχωρήσουν στη μνήμη του υπολογιστή και να πληροφορηθούν τις βουλήσεις του διαθέτη. Τούτο όμως προϋποθέτει ότι ο υπολογιστής του συμβολαιογράφου είναι εντεταχμένος σε ευρύτερο δίκτυο.

Η εν λόγω τυχόν δραστηριότητα τούτων είναι παράνομη και προβλέπεται και τιμωρείται από τις διατάξεις των άρθρων 370 Β και 370 Γ Ποινικού Κώδικα και δεν επιδρά στο κύρος της διαθήκης.

Εν όψει των ανωτέρω συμφωνούμε απόλυτα με την από 3.7.1997 του αυτού αριθμώς περιεχομένου εισήγηση του μέλους του Δ.Σ. κ.Ιωάννης Μελίσση-Χρουσαλά και γνωμοδοτούμε ότι Δημόσια διαθήκη που

καταρτίσθηκε με καταχώρηση των δηλώσεων του διαθέτη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή (COMPUTER) είναι έγκυρη.-

Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ

* ΔΑΜΗΛ ΔΑΜΗΛΑΙΔΗΣ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ